

Pre-programa

VIII REUNIÓ OIKOS

Tarragona , 25 i 26 d'abril 2025

Organitza:

ICAC
Institut Català
d'Arqueologia Clàssica

ACBA
Associació Catalana
de Bioarqueologia

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Recerca
i Universitats

VIII Reunió Oikos de Bioarqueologia

Organitza:

Associació Catalana de Bioarqueologia (ACBA)

Grup d'Investigació en Arqueologia del Paisatge (GIAP), Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC-CERCA)

Dates:

25 i 26 d'abril de 2025

Lloc:

Sala d'Actes, Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC), Plaça d'en Rovellat s/n, Tarragona

Secretaria:

Ariadna NIETO ESPINET

Comitè organitzador:

Roger ALCÀNTARA, Ethel ALLUÉ, Aitor BURGUET-COCA, Lídia COLOMINAS, Alexandra LIVARDA, Ariadna NIETO ESPINET, Jordi REVELLES, Miquel TARONGI CHAVARRI, Sílvia VALENZUELA LAMAS, Lua VALENZUELA SUAÚ

Col·laboren: Diana ÀLVAREZ, Theoni BANIOU, Marina DANIEL, Jessica FEITO, Abel GALLEGO-VALLE, Valentina PESCHINI, Rosa SOLER, Patricia VANDORPE

Divendres 25 d'abril

09:00- 09:30

Recepció dels i les assistents

09:30-09:45

Obertura de la VIII Reunió Oikos. Josep Maria Palet (director de l'ICAC-CERCA), Sílvia Valenzuela (presidenta de l'ACBA)

09.45-10:30

Conferència: *8,000 years of bio-cultural evolution of wild and domestic species in Catalonia and the South of France, a càrrec d'Allowen Evin* (Institut des Sciences de l'Evolution, Montpellier). **Modera:** Lídia Colominas, Alexandra Livarda

10.30 - 11.40. Comunicacions del matí 1

Modera: Roger Alcàntara, Valentina Pescini

10:30 - 10:40

Juan José GARCÍA-GRANERO, Natàlia ÉGÜEZ, Abhayan G.S., Rajesh S. V., Nàdia TARIFA-MATEO, Margarita JAMBRINA-ENRÍQUEZ, Alejandro EMENS, Javier MARTÍN-DAVARA, Daniela LENZ, Ajith M., Ashik AJAY & Francesc C. CONESA. El pastoralisme seminòmada i els orígens de la civilització de l'Indus: una aproximació des de la bioarqueologia.

10:40 - 10:50

Julià MAROTO, Isaac RUFÍ, Pierre MAGNIEZ & Ferran MILLAN. Identificació de l'ós del Tibet i del mufló antic al plistocè de Catalunya: primeres dades de les restes procedents de la pedrera de Llers (Alt Empordà).

10:50 - 11:00

Alexandra LIVARDA, Hector A. ORENGO, Javier ESMORIS, Iban BERGANZO-BESGA, Felipe LUMBRERAS, Paloma ALIENDE & Michael WALLACE. A new computational approach to morphometrics using machine learning: Cereal shape analysis as a new archaeobotanical tool.

11:00 - 11:10

Bàrbara MAS, Neftalí SILLERO, Antonio GARCÍA-ALIX & Auréade HENRY. ECOHUB: Reconstruint dinàmiques socioambientals a través dels Models de Nínxol Ecològic aplicats al bedoll (*Betula pendula Roth*).

11:10 - 11:20

Paulo DUÑÓ-IGLESIAS, Iván RAMÍREZ-PEDRAZA, Florent RIVALS, Natalya PRILEPSKAYA, Ruslan I. BELYAEV & Gennady F. BARYSHNIKOV. Dental microwear analysis of Kudaro cave bears: Climate and competition as drivers of dietary evolution during the Middle to Late Pleistocene in the High Caucasus.

11:20 - 11:30

Mario MARQUETA, Maria BOADA, Carmen NÚÑEZ-LAHUERTA & Rosa HUGUET. Desxifrant el banquet del duc (*Bubo bubo*): Anàlisi neotafonòmica d'un conjunt ossi aviari d'una rapinyaire nocturna a la muntanya de l'Oliva (Tarragona).

11:30 - 11:40

Discussió

11:40 - 12:10

Pausa cafè ☕

12.10 - 13.30. Comunicacions del matí 2

Modera: Sílvia Valenzuela-Lamas, Abel Gallego-Valle

12:10 - 12:20

Celsa CORTIJO & Raquel PIQUÉ. Efecte de la carbonització en la senyal isotòpica de C-13. Aplicació de FTIR en estudis paleoclimàtics.

12:20 - 12:30

Arnau BROSA i PLANELLA, Kaveh YOUSSEF POURAN, Ricard MARLASCA MARTÍN, Jordi NADAL LORENZO, Ramon JULIÀ BRUGUÉS, Maria SAÑA SEGUÍ, Arturo MORALES MUÑIZ & Santiago RIERA MORA. Reconstruint la talla de la sardina (*Sardina pilchardus*): Noves equacions pel registre ictioarqueològic i un cas d'estudi a Barcelona.

12:30 - 12:40

Juan Manuel LÓPEZ-GARCÍA & Mónica FERNÁNDEZ-GARCÍA. Clima i paisatge a Catalunya durant el Quaternari a través dels estudis recents de rosegadors.

12:40 - 12:50

Laia MACIÀ, Marta PORTILLO, Marta MATEU, Victoria GARCÍA-MARTÍNEZ, Sofia PEJOAN QUIROGA, Gerard REMOLINS, Niccolò MAZZUCCO, Mario MINEO & Juan F. GIBAJA. L'exploració dels cereals a La Marmotta (Itàlia): dels cultius a la construcció a través de l'anàlisi de fitòlits.

12:50 - 13:00

Lua VALENZUELA-SUAU, Damià RAMIS & Sílvia VALENZUELA-LAMAS. Noves dades sobre l'evolució de la mida dels animals en el Mediterrani Occidental: El cas de les Illes Balears durant l'edat del bronze.

13:00 - 13:10

Chiara MESSANA, Lúdia COLOMINAS, Enriqueta PONS & Carles TORNERO. Estratègies estacionals d'alimentació del bestiar al jaciment ibèric de Mas Castellar de Pontós (Girona, Catalunya): una recerca multi-isotòpica.

13:10 - 13:20

Rosa SOLER, Carles TORNERO & Lúdia COLOMINAS. Noves aproximacions biogeoquímiques a l'estudi de la gestió dels ramats ovins al nord-est de la península Ibèrica durant l'Alt Imperi. El cas de la vila de Tolegassos.

13:20 - 13:30

Cristina NAVAS PATÚS, Juan José GARCÍA GRANERO & Santiago RIERA. Evaluación de la viabilidad de la recuperación de gránulos de almidón de cerámica vidriada.

13:30 - 13:40

Discussió

13:40 - 15:00

Pausa per dinar

15:00 - 16:10. Comunicacions de la tarda 1

Modera: Lua Valenzuela, Ariadna Nieto-Espinet

15:00 - 15:10

Lluís GARCÍA & Julià MAROTO. L'avifauna del paleolític superior del Cau del Roure (Serinyà, Pla de l'Estany).

15:10 - 15:20

Sengkeo SANPHASOUK, María J. GABUCIO, Pablo MARTÍN RODRÍGUEZ, Mario SANZ & Joan DAURA. Zooarchaeological and taphonomic perspectives of leporid accumulations: a case study of Unit 2 of the Cova del Coll Verdaguer site (Cervelló, Barcelona, Iberian Peninsula).

15:20 - 15:30

Anna PENA PÉREZ, Santiago RIERA MORA & Ramon JULIÀ BRUGUÉS. Evolució del paisatge litoral del sector nord-est del Pla de Barcelona: una nova seqüència paleoambiental per al mesolític final i el neolític antic.

15:30 - 15:40

Vanessa NAVARRETE, Pilar ESCRIBÁ, Oreto GARCÍA-PUCHOL & Joan BERNABEU-AUBAN. Anàlisi de les estratègies ramaderes i el seu impacte socioeconòmic a l'est de la Península Ibèrica durant el VI-III mil·lenni cal ANE.

15:40 - 15:50

Jordi REVELLES, Matthieu GHILARDI, Florian SOULA & Laura MANCA. Transformació del paisatge i canvis ambientals durant el Neolític a Còrsega: aportacions palinològiques del sud de l'illa.

15:50 - 16:00

Marta MATEU, Lucía CASTELLANO-ROTGER & Natàlia ÉGÜEZ. Residus bioarqueològics en contextos protohistòrics i el seu estudi a través de la geoarqueologia.

16:00 - 16:10

Discussió

16:10 - 16:40

Pausa cafè ☕

16:40 - 18:30. Comunicacions de la tarda 2

Modera: Aitor Burguet, Rosa Soler

16:40 - 16:50

Laura AGUILAR-MOLINA, Verónica ESTACA-GÓMEZ, Jesús ARENAS-ESTEBAN & José YRAVEDRA SAINZ DE LOS TERREROS. El consumo cárnico en el castro celtíbero de Peña Moñuz (Dehesa de Olmeda, Guadalajara) a través del análisis de marcas de corte.

16:50 - 17:00

Blanca GARAY-PALACIOS, Kate CARVER, Ferran ANTOLÍN, Jordi REVELLES, Oriol LÓPEZ-BULTÓ, Antoni PALOMO, Raquel PIQUÉ, Xavier TERRADAS, Isabel EXPÓSITO & Marian BERIHUETE-AZORÍN. De la llavor a l'ús: l'estacionalitat del jaciment neolític de La Draga.

17:00 - 17:10

Corina CID, Iván GUERRERO, Pau GABARRÓ, Gerard CHAMORRO, Àngels PUJOL, Robert TAMBA & Maria SAÑA. Dipòsits faunístics en un context de destrucció violenta tardo-republicana: el cas de Puig Ciutat (Oristà, Lluçanès).

17:10 - 17:20

Theoni BANIOU, Laurent BOUBY, Sarah IVORRA, Nuria ROMANÍ SALA, Diego SABATO TRONO, Guillem PÉREZ-JORDÀ & Alexandra LIVARDA. Analizando la influencia de la conectividad romana a través del análisis arqueobotánico y de GMM en uvas: el ejemplo de lessò.

17:20 - 17:30

Eva M. LÓPEZ CASTILLO, Anna BARBERÀ BERROCAL, Pere CASTANYER MASOLIVER, Joan FRIGOLA TORRENT, Oriol LÓPEZ-BULTÓ, Raquel PIQUÉ HUERTA & Joaquim TROMELOEDA TRILLA. Noves aportacions sobre gestió forestal i pràctiques d'aprovisionament als jaciments romans de Vilauba (Camós, Girona) i Can Ring (Besalú, Girona).

17:30 - 17:40

Javier VILLALOBOS, Antonio RODRÍGUEZ-HIDALGO & Palmira SALADIÉ. Fracturació de falanges de grans bòvids en contextos arqueològics: una aproximació experimental.

17:40 - 17:50

Ada GOMAR, Marta MATEU, Guillermo MARÍN-GARCÍA, Marta PORTILLO & M^a. Carmen

BELARTE. Investigació sobre l'ús de fems com a combustible mitjançant l'arqueologia experimental.

17:50 - 18:00

Sofia MONFERRER, Jordi NADAL, Lluís LLOVERAS, Anna BORDAS, Marta FÀBREGAS & Santiago RIERA. Recursos faunístics d'origen animal a les Casetes de Pedralbes (Sarrià, Barcelona). Les ocupacions del segle XVII.

18:00 - 18:10

Marta MUÑOZ, Marta PORTILLO, Antoni FERRER, Montserrat ANGLADA, Nicolau ESCANILLA & Damià RAMIS. Molins i activitats productives a la prehistòria de les Illes Balears: Evidències microfòssils a Cornia Nou i Talaies de Can Jordi.

18:10-18:20

Marc BOUZAS, Josep BURCH, Neus COROMINA, Elisabet MONER, Clàudia TURA-POCH & David VIVÓ. Economia ramadera a la vil·la republicana del Collet de Sant Antoni (Calonge).

18:20 - 18:30

Discussió

18:30 - 19:30h

Assemblea General de l'ACBA

(exclusiva per a socis/es)

Dissabte 26 d'abril

09.30-10.15.

Conferència: *Changes in agriculture and wood exploitation from the Iron Age to the Late Antiquity in western Iberia and its relation with broad environmental changes*, a càrrec de **João Pedro Vicente Tereso** (Centro de Investigação em Biodiversidade e Recursos Genéticos, Portugal). **Modera:** **Alexandra Livarda, Lídia Colominas**

10.20 - 11.30. Comunicacions del matí 1

Modera: **Miguel Tarongi, Theoni Baniou**

10:20 - 10:30

Sergi MATA FERRER, Alejandro SIERRA SAINZ-AJA, Javier REY LANASPA, Ignacio CLEMENTE CONTE, Maria SAÑA SEGUÍ & Ermengol GASSIOT BALLBÉ. Ocupacions ramaderes en coves d'alta muntanya durant el Neolític Antic: el cas de Coro Trasito (5.300 – 4.400 cal ANE).

10:30 - 10:40

Valentina PESCHINI, Arnau CARBONELL, Lídia COLOMINAS, Natàlia ÉGÜEZ, Alfredo MAYORAL & Josep Maria PALET. Bioarchaeological Insights into Neolithic Pastoral Practices: Tracing the First Shepherds of the Eastern Pyrenees.

10:40 - 10:50

Sílvia VALENZUELA-LAMAS. Als dos costats de la muntanya: canvis en el consum de carn entre el Vallès i el Maresme entre l'edat del ferro i època romana.

10:50 - 11:00

Brice LEBRUN, Javier SOPESENS AIXALÀ, Antonio RODRÍGUEZ HIDALGO & Palmira SALADIÉ BALLESTÉ. La col·lecció osteològica de referència COR-IPHES: digitalització i ciència oberta.

11:00 - 11:10

Quim RIPOLL-MIRALDA & Maria SAÑA-SEGUÍ. Estratègies econòmiques i gestió dels recursos animals a Cal Conde (Cabrera de Mar) durant el Neolític i el Calcolític.

11:10 - 11:20

Alejandro EMENS & Dioscórides MARÍN. Els usos dels recursos malacofaunístics durant el Neolític Postcardial al jaciment de l'Estació de Port Aventura de Salou (Salou, Tarragonès).

11:20 - 11:30

Discussió

11:30 - 12:00

Pausa cafè ☕

12.00 - 14.00. Comunicacions del matí 2

Modera: Jordi Revelles, Lluís Garcia

12:00 - 12:10

Victoria GARCÍA MARTÍNEZ, Marta PORTILLO & Francisco CONTRERAS CORTÉS. Procesado y consumo de recursos vegetales en el sudeste peninsular en la Edad del Bronce.

12:10 - 12:20

Diana ÁLVAREZ, Jordi DILOLI, Ivan COTS & Ramon FERRÉ. Dieta i ramaderia a L'Assut (Tivenys) i Els Tossals (Aldover) durant la Primera Edat del Ferro.

12:20 - 12:30

Joana ORONICH, Ariadna NIETO ESPINET & Maria SAÑA. Adaptacions i canvis de la ramaderia en un context de crisi: una aproximació a partir de l'estudi arqueozoològic del jaciment tardoantic del Bovalar (Seròs, Lleida).

12:30 - 12:40

Nina LAMING-LÓPEZ, Amalia PÉREZ-JUEZ, Alexander J. SMITH, Kathleen M. FORSTE & Rosa M^a. ALBERT. Els recursos vegetals a l'època andalusina: anàlisi del funcionament i l'ús de les cuines a Torre d'en Galmés.

12:40 - 12:50

Covadonga OTÍN, Ariadna GUIMERÀ, Marta PORTILLO, Joaquim SISA-LÓPEZ DE PABLO, Marta MUÑOZ, José M^a. CARRASCO, Jordi MORERA, Joan OLLER & Oriol OLESTI. Microarqueologia d'alta resolució en l'anàlisi de les pràctiques agroramaderes al territori pirinenc oriental (segles III-II a.n.e.).

12:50 - 13:00

Manel LÓPEZ, Miguel TARONGI, Santiago RIERA, Daniel ALCUBIERRE, Jordi ARDIACA, Pere Lluís ARTIGUES, Toni RIGO & Natàlia ALONSO. Estudi arqueobotànic de la vil·la romana del Pont del Treball Digne (Pla de Barcelona): primers resultats de les anàlisis carpològiques.

13:00 - 13:10

Aymar MALUENDA SOLER, Xavier AGUELO MAS, Bruno PARÉS SANSANO, Raquel PIQUÉ HUERTA, Marcel PUJOL HAMELINK & Trevor J. WALLACE. La fusta en la construcció naval postmedieval dels derelictes de Cala en Busquets (Ciutadella, Menorca).

13:10 - 13:20

Laia PAPPAL BERENGUÉ, Ariadna NIETO ESPINET, Marta PORTILLO RAMÍREZ & Ada TORRA BURGUÉS. Anàlisi diacrònica dels canvis en el maneig dels èquids a través de l'estudi de la dieta: una visió des de l'arqueozoologia i l'estudi del càlcul dentari.

13:20 - 13:30

Joaquim SOLER SUBILS & Noèlia SOLER MASFERRER. Les representacions d'èquids durant la prehistòria recent i la protohistòria del Sàhara Occidental.

13:30 - 13:40

Discussió final

13:40 - 14:00

Clausura de la VIII Reunió Oikos

Codi de conducta

Totes les persones que assisteixin al congrés han d'estar d'acord amb el codi de conducta següent. L'equip organitzador farà complir aquest codi durant tot l'esdeveniment.

L'ICAC vol garantir una **conferència lliure d'assetjament** per a totes les persones assistents, sense que tingui importància el sexe, la identitat i l'expressió de gènere, l'edat, l'orientació sexual, la discapacitat, l'aparença física, l'ètnia, la religió (o la manca d'ella) o les opcions tecnològiques. No tolerarem cap mena d'assetjament durant la conferència. Les persones que violin aquestes regles poden ser sancionades o expulsades.

Si reps assetjament o notes que algú està sent víctima de comportaments inadequats o mostra alguna altra preocupació, **contacta amb el comitè organitzador immediatament**. El comitè organitzador ajudarà les persones participants a posar-se en contacte amb les persones referents de l'ICAC o amb les autoritats policials i judicials locals en el cas que sigui necessari.

Esperem que les persones participants segueixin aquestes regles tant a la **seu de la conferència com als esdeveniments socials relacionats** amb aquesta.

Codi basat en: <https://confcodeofconduct.com/> (amb llicència Creative Commons Reconeixement CC BY 3.0)